

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Навчально-науковий інститут економіки і права
Кафедра туризму і готельно-ресторанної справи

**ТУРИЗМ І ГОСТИННІСТЬ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

До 20-річчя кафедри туризму і готельно-ресторанної справи

*Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної конференції*

16 травня 2024 р., м. Черкаси

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Черкаська обласна державна адміністрація;
Університет Грінвіча (Велика Британія)
Яський державний університет ім. А.Й Кузи (Румунія)
Працький університетський коледж (Чехія)
ISMA Вища школа менеджменту інформаційних систем (Латвія)
Політехнічний університет Валенсії (Іспанія)
Державний Університет ім. А. Руссо (Молдова)
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Центральноукраїнський національний технічний університет

ТУРИЗМ І ГОСТИННІСТЬ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

**До 20-річчя кафедри туризму і готельно-ресторанної
справи**

*Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної
конференції*

(16 травня 2024 р., м. Черкаси)

Черкаси
Видавець Юлія Чабаненко
2024

УДК 338.48:33214

ББК 65.43

Т 88

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 10 від 25 квітня 2024 року)*

Відповідальні за випуск Красномовець В. А., Пасєка С. Р.

Т 88 Туризм і гостинність: стан, проблеми, перспективи : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (16 травня 2024 р., м. Черкаси). – Черкаси : Вид-ць Юлія Чабаненко, 2024. – 216 с.

У збірнику представлені статті вчених, молодих дослідників, представників туристського бізнесу, присвячені теоретичним і прикладним питанням туризму і гостинності, маркетингу та менеджменту у сфері туризму і гостинності, економічним проблемам у розвитку туризму і готельно-ресторанного бізнесу, професійному розвитку персоналу і корпоративній культурі, формуванню соціального капіталу у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу, інфраструктурі туризму, аспектам конкурентоспроможності підприємств туристичної галузі, розвитку окремих видів туризму, організації дозвілля та відпочинку туристів, міжнародному співробітництву в галузі туризму.

Усі матеріали надруковано у авторській редакції. Відповідальність за зміст публікації покладено на авторів.

ББК 65.43
© ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2024

ЗМІСТ

Секція 1. Туризм і гостинність: теорія і практика	
<i>Petelca Oleg, Ciprian-Constantin Pătrăuceanu, Daniel Badulescu, Iurie Beșliu, Veronica Garbuz</i>	
Family life cycle - a socio-demographic variable of the rural tourism consumer profile	9
<i>Бейдик О. О., Гладкий О. В., Гетьман В. І.</i>	
Рекреаційно-туристські терміни і поняття в законотворчості та теорії туризму	12
<i>Бейдик О. О., Красномовець В. А.</i>	
Екзистенційне значення, специфіка та трансформація туризму	15
<i>Барвінок Н. В.</i>	
Міжкультурна комунікація як чинник ефективної маркетингової діяльності туристичного підприємства	18
<i>Бровенко Т. В., Антоненко А.В.</i>	
Низькоглікемічне меню етнічних ресторанів	20
<i>Воробей М. В.</i>	
Туристичний потенціал природнього об'єкта на прикладі Аризонського кратера	22
<i>Гусарова М. Ю.</i>	
Наукове підґрунтя дослідження туристичних кластерів	24
<i>Демко В. С.</i>	
Значення розвитку міжнародного туризму в світі	28
<i>Зінська Т. В.</i>	
Досвіт пізнавального туризму в столиці Італії Рим	32
<i>Кирилюк І. М.</i>	
Роль туризму у забезпеченні сталого розвитку	34
<i>Кочума І. Ю.</i>	
Смартизація туристичної галузі в контексті реалізації концепцій сталого розвитку та розвитку людського потенціалу	37
<i>Малий А. О.</i>	
Трудовий потенціал населення в контексті розвитку туризму	40
<i>Мальська М. П., Філь М. І.</i>	
Гостинність : сирний пейринг та його особливості	45
<i>Миколенко К. В., Красномовець В. А.</i>	
Програма екологічного маркування закладів гостинності Green Key: суть та особливості сертифікації	48
<i>Пасєка С. Р.</i>	
Методичний аспект у дослідженні сфери туризму та викладанні фахових дисциплін	50

Скляр Г. П., Кобобел А. Є.	
Дозвіллево-туристична діяльність: трансдисциплінарний погляд	54
Сухорукова А. С.	
Організація роботи закладів ресторанного господарства з використанням новітніх технологій і устаткування	57
Хохлова Л. М.	
Особливості торговельного обладнання закладів гостинності	60

Секція 2. Актуальні питання розвитку туризму і готельного господарства в Україні та світі.

Trusevici Alla	
Problemele avantajului tehnologic al unei firme pe piața	63
Polyakova-Nesterenko Oksana	
Sustainable values and intercultural tourism	67
Гладкий О. В., Бейдик О. О.	
Current state and problems of mice tourism development in Ukraine	70
Kudla Nazar, Okapa Krzysztof	
Zagroga edukacyjna jako markowy produkt turystyczny na obszarach wiejskich	74
Благополучна А. Г.	
Впровадження роботизації в Україні у сфері туризму та гостинності	77
Бортник А. Г.	
Відновлюючий потенціал туризму	79
Босецька Н. Г.	
Секрет успішності ресторанів швидкого харчування KFS	81
Войцеховська Я. Б.	
Бутік готелі як сучасний тренд розвитку вітчизняного готельного бізнесу	84
Гадецька З. М.	
Переваги застосування хмарних технологій в туризмі і гостинності	86
Дроботова М. В., Луценко В. В.	
Процесні інновації – сучасні драйвери туристичного бізнесу	89
Кампов Н. С., Касинець О. В.	
Концептуальні засади розвитку туристичної сфери в Україні	92
Кирніс Н. І., Кобік А. В.	
Інноваційна політика як невід'ємна складова ефективного функціонування підприємства ресторанного господарства	95
Комелєва Д. Ю., Дроботова М. В.	
Аналіз тенденцій та інновацій розважальних послуг в готелях	97
Комлєва М. О.	

Про деякі логістичні проблеми туристичного комплексу Китаю <i>Кравченко А. В.</i>	100
Перспективи розвитку регіонального молодіжного туризму в Україні <i>Литвин О. В.</i>	102
Вплив туристичного сектору на соціально-економічний розвиток України <i>Мазур С. Є.</i>	105
Економічна активність в діяльності закладів гостинності <i>Мальська М. П., Жук Ю. І., Лемега Н. М.</i>	107
Проблеми впровадження персоналізованого сервісу у готельному бізнесі <i>Маркова М. О.</i>	110
Актуальність круїзних подорожей <i>Поворознюк І. М.</i>	113
Емпіричний маркетинг в індустрії гостинності <i>Поліщук Я. В.</i>	116
Організація харчування під час круїзних подорожей <i>Самофін В. В., Красномовець В. А.</i>	118
Головні аспекти корпоративної соціальної відповідальності закладів гостинності в Україні <i>Узоровський В. М.</i>	120
Розвиток індустрії швидкого харчування в Україні <i>Хімич Н. А.</i>	122
Дослідження роботи ресторану з етнічною концепцією <i>Яценко В. М.</i>	124
Державна політика у сфері туристичних послуг	127

Секція 3. Стан туризму і готельного господарства в Україні у військовий період

<i>Рутинський М. Й.</i> Готельно-ресторанний бізнес України: трансформації в реаліях воєнного часу	131
<i>Депутат Л. Ю.</i> Формування туристичного іміджу України в умовах російсько- української війни	133
<i>Дробиш Л. В., Карпенко Ю. В., Карпенко Н. М.</i> Внутрішній туризм як чинник економічного зростання регіонів України	136
<i>Ніколенко Н. В., Ткачук О. В., Коваленко Н. О.</i> Вплив війни на заклади галузі гостинності: залученість української культури та внутрішній туризм	139

Секція 4. Управління у сфері гостинності

Chiseliov Lilia Utilizarea marketingului ca funcție principală în gestionarea unei întreprinderi	143
Бондарєва К. І., Лазаренко Д. О. Управління готельним господарством регіону	146
Бричук Ю. В., Непийвода А. Р. Публічне адміністрування розвитку туризму на прикладі Уманської територіальної громади	148
Волощенко К. О. Розвиток підприємництва в готельно- ресторанній сфері та шляхи його активізації	151
Гаража М. Ю., Месробян М. С. Особливості управління бізнес-проєктами в галузі туризму	154
Дроботова М. В., Великий Н. Г. Особливості маркетингових комунікацій у системі молодіжного туризму	156
Кирніс Н. І., Кунпан Т. С. Управління сталим розвитком на підприємствах ресторанного господарства	158
Костишина Т. А. Ефективність командної роботи в умовах сучасних викликів	160
Микуланинець С. І., Кампов Н. С. Бізнес-процесний підхід до організації туристичної діяльності	163
Овдіюк О. М., Нестерчук І.К. Особливості управління сфери туристичної індустрії в Україні	167
Черниш Д. О. Управління персоналом готельно-ресторанного комплексу	169

Секція 5. Інфраструктура туризму

Мальська М. П., Манько А. М., Ардан Х. В. Роль спортивних готелів у функціонуванні сучасної індустрії гостинності	172
Прищєна О. М. Історичні аспекти розвитку активного туризму	176
П'янков М. М. Екологічні практики підприємств сфери гостинності	179

Секція 6. Аспекти конкурентоспроможності підприємств сфери гостинності

<i>Босецька Н. Г.</i>	
Кав'ярня-запорука успіху	182
<i>Джога О. В.</i>	
Аналіз конкурентного середовища закладу ресторанного господарства	184
<i>Кирніс Н. І., Суржиков І. Ф.</i>	
Управління конкурентоспроможністю на підприємствах ресторанного господарства	187
<i>Нещадим Л. М.</i>	
Екологічна сертифікація як елемент управління якістю надання послуг в закладах розміщення	190
<i>Нікітіна Ю. О.</i>	
Корпоративна культура як важливий елемент культури обслуговування	193
<i>Петрунчак Д. В.</i>	
Інклюзія: адаптація ресторанних послуг для гостей з обмеженими можливостями	197
<i>Пісецький М. М.</i>	
Безпека підприємств готельної сфери як основний аспект конкурентоспроможності підприємств в умовах війни	199
<i>Узоровський В. М.</i>	
Екологічна безпека у роботі закладів швидкого харчування	204
<i>Шарінова Ю. С.</i>	
Вплив анімаційної діяльності на розвиток туристичної індустрії	207

Секція 7. Соціально-економічні вектори відновлення повоєнної України

<i>Денисенко В. О., Опалько В. В.</i>	
Вплив глобалізації на сталий розвиток аграрного сектору	211
<i>Прощаликіна А. М., Герасименко О. М.</i>	
Перспективи зростання вітчизняного експорту продукції АПК	213

України має стати визначення цільових функцій і розробка перспективних напрямів, що дозволять розкрити можливості спеціалізованих туристських продуктів, орієнтованих молодіжну аудиторію.

Бібліографічний список:

1. Бондаренко, Л. А. (2023). Дослідження програм розвитку туризму в регіонах України. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі, (8), 5-10. <https://doi.org/10.32782/tourismhospsee-8-1>

2. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (дата звернення 12.05.2024).

3. Дятченко, К. О., Гонта І. О. (2021). Актуальні проблеми розвитку молодіжного туризму на Чернігівщині. Юність науки. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/26133> (дата звернення: 12.05.2024)

4. Романова, А. А. (2021). Молодіжний туризм як тренд сучасної туристичної індустрії. Проблеми і перспективи економіки та управління, (1(13), 47–54. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/147125> (дата звернення : 12.05.2024)

5. Sokol, T.H., and Fastovets, O.A. (2022). Regional vector of tourism development in Ukraine. Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti, vol. 1(78), pp. 132–134.

Литвин О. В.

доктор філософії, старший викладач

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

ВПЛИВ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Вплив туристичного сектору на соціально-економічний розвиток виявляється у підвищенні ділової активності, зростанні обсягів товарів і послуг за рахунок збільшення платоспроможного попиту внутрішніх та іноземних туристів.

Привабливість туризму, з економічної та соціальної точки зору, полягає у швидкій окупності капіталовкладень, можливості отримання прибутку, підвищення рівня життя місцевого населення. Умовою ефективного впливу туризму на економічний розвиток країни є всебічний розвиток усіх його підсистем та формування ефективної конкурентоспроможної моделі співпраці держави, суспільства та бізнесу.

Досягнення результату такої діяльності можливе за умови визначення певних конкурентних переваг, які в майбутньому можуть забезпечувати конкурентоспроможність українського ринку туристичних послуг на міжнародному рівні. Незважаючи на недоліки, недопрацювання та прогалини, Україна може використати свої переваги і можливості для відновлення та розвитку туристичного сектору, використовуючи туристично-рекреаційний потенціал та історичні об'єкти у поєднанні з ефективним менеджментом.

Туристичний потенціал визначається наявністю туристичних ресурсів та ефективним їх використанням. У найбільш загальному вигляді туристичні ресурси можна визначити з двох сторін: з позиції споживання і з позиції виробництва [1, с. 32].

У першому випадку йдеться про особливий вид соціально-культурної діяльності у межах усього вільного переміщення населення від місця свого проживання і роботи в інший регіон (у межах цієї країни або за кордон).

У другому – про індустрію, що виробляє особливі послуги, необхідні для задоволення попиту споживачів, що виникають у час подорожей.

Сучасні виклики, кризові явища та невизначеність мають глобальні негативні наслідки для сфери туризму. Україна з величезним туристичним потенціалом має усі перспективи стати міжнародним туристичним центром. Для виявлення реальних туристичних можливостей виникає необхідність аналізу міжнародного ринку туристичних послуг та впровадження світового досвіду розвитку туристичної галузі.

Формування туристичного потенціалу зумовлене можливістю використання туристичних ресурсів в організації та розвитку туристичної діяльності на певній території. Здатність туристичних операторів ефективно використовувати туристичний потенціал регіону забезпечить успішний розвиток туристичної економіки [2, с. 30].

Отже, можна стверджувати, що туристичний потенціал в регіонах створюється на основі аналізу і використання туристичних ресурсів, здатності туристичних суб'єктів використовувати туристичні ресурси регіону з метою приваблення туристів перспективному туристичному розвитку.

Наявність та кількість туристичних ресурсів визначають розмір і структуру використання ресурсів для туристичної діяльності. Ресурси туризму обмежені за кількістю та якістю, а тому є економічним товаром, який потребує виробничих витрат. З економічного погляду туристичні ресурси є чинниками виробництва туристичного продукту, оскільки їх різноманітність викликає відмінності в результатах економічного розвитку [3, с. 33].

Основним із ключових критеріїв, за яким здійснюється оцінка туристичного ресурсу, є забезпечення туристичного об'єкта відповідною інфраструктурою, що передбачає комфортне перебування туриста у місці локації, у поєднанні з туристичним потенціалом. Додаткові можливості можуть лише доповнювати кількісні і якісні характеристики пропонованого туристичного продукту.

Зміни, які зараз відбуваються у світі, у тому числі і в Україні можуть позитивно впливати на подальший розвиток туристичної галузі за рахунок розширення зовнішньоекономічних зв'язків у поєднанні з міжнародним співробітництвом, а це сприятиме соціально-економічному розвитку країни. Враховуючи складність ситуації та можливості її прогнозування, на основі результатів досліджень найбільш впливових світових онлайн-платформ, інформаційних агенств, європейських постачальників передових інформаційних технологій, з'явилася можливість виявити спільні передбачувані напрями розвитку галузі туризму у найближчій перспективі.

Отже, туризм є рушійною силою для комплексного розвитку всіх сфер життєдіяльності суспільства: він позитивно впливає на його соціально-економічний розвиток за умови ефективного його використання. Туристичні ресурси варто розглядати як економічний і туристичний потенціал при приваблення туристів і формування конкурентних переваг.

Бібліографічний список:

1. Литвин О. В. Регіональний туристично-рекреаційний комплекс, його становлення та значення у сучасній індустрії туризму. Формування і розвиток регіонального туристично-рекреаційного комплексу: кол. монографія / за ред. І. М. Поворознюк. Умань: Візаві, 2019. С. 7–44.

2. Лісовий А. В. Розвиток туристичного потенціалу України: світовий досвід та вітчизняні реалії. Вісник КНУТД. Серія: Економічні науки. 2020. № 4(149). С. 27–38.

3. Огієнко А. В., Огієнко М. М. Теоретичні засади дослідження туристично-рекреаційного потенціалу. Економіка та управління національним господарством. 2020. Вип. 1(75). С. 31–37.

Мазур С.Є.

здобувач вищої освіти

Науковий керівник - ст.викладач **Босецька Н.Г.**

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

ЕКОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ

У сучасному світі екологічна свідомість стає все більш важливою для соціального розвитку та захисту навколишнього середовища. Готельно-ресторанна індустрія є великим споживачем ресурсів води, палива, електроенергії, які з кожним роком зростають. Харчові відходи, використання